

Key Drivers Affecting the Development of Public Sports in the I.R. Police: A Futurist Approach¹

Akbar Davoodi², Abolfazl Farahani³, Shahram Nazari⁴

Abstract

Background and Objective: Public sports should be emphasized in the macro policies of the General Command of Law Enforcement. The development of public sports is a complex issue influenced by various transformations and uncertainties. Therefore, this study aims to identify key drivers influencing the development of public sports in the General Command of Law Enforcement using a foresight approach.

Method: The research follows a foresight methodology, and the statistical population includes managers, experts, and specialists in law enforcement sports. The sampling method was non-random purposive sampling, selecting 19 participants. Data were analyzed using various foresight techniques, including Delphi, cross-impact analysis, and structural analysis, with MICMAC software used for interpretation.

Results: The results identified 13 key drivers shaping the future of public sports in the General Command of Law Enforcement: Proper policymaking and planning, Increasing the allocated budget for public sports, Developing a comprehensive system for public sports in law enforcement, Enhancing the knowledge of managers and sports officials, Changing military commanders' perspectives to prioritize public sports over competitive sports, Utilizing advanced technology and standard equipment, Holding scientific festivals, conferences, and webinars on public sports, Cooperating with the Public Sports Federation and municipalities, Media promotion to encourage law enforcement staff participation in sports, Improving infrastructure for public sports development, Cultural promotion of public sports, Encouraging an active lifestyle among law enforcement personnel, Including sports as a fundamental part of employees' family lives.

Conclusion: It is recommended that law enforcement sports officials work towards shifting commanders' perspectives and implementing these 13 key drivers in annual operational plans to enhance physical fitness, encourage participation, and promote a more active lifestyle among personnel in the future.

Keywords: Foresight, Public Sports, Sports Participation, General Command of Law Enforcement.

---

1. This article is derived from a PhD dissertation in Sports Management at the Non-Profit University, Eyvanekey Branch.

2. PhD Candidate in Sports Management, Non-Profit University, Eyvanekey Branch, Tehran, Iran. Email: akbar1367@yahoo.com

3. Professor of Sports Management, Payame Noor University, Tehran Branch, Tehran, Iran. (Corresponding Author). Email: afarahani@pnu.ac.ir

4. Assistant Professor of Physical Education Training, Farhangian University, Shahid Chamran Campus, Tehran, Iran. Email: shahram.nazari@yahoo.com

فصلنامه علمی پژوهش‌های مدیریت انتظامی

سال نوزدهم، شماره سوم، پاییز ۱۴۰۳

صص ۱۵۷-۱۸۶

تحلیل پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی با رویکرد آینده‌پژوهی^۱اکبر داودی^۲، ابوالفضل فراهانی^۳، شهرام نظری^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۷

چکیده

زمینه و هدف: ورزش همگانی در سطح سیاست‌های کلان فرماندهی کل انتظامی باید مطرح شود و توسعه و پیشرفت آن به‌عنوان مسئله‌ای پیچیده که متأثر از دگرگونی‌ها و عدم قطعیت‌های زیادی است، مورد توجه قرار گیرد؛ بنابراین، پژوهش حاضر با هدف شناسایی پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی با رویکرد آینده‌پژوهی انجام گرفته است.

روش: روش پژوهش مبتنی بر رویکرد آینده‌پژوهی می‌باشد و جامعه آماری تحقیق شامل مدیران، صاحب‌نظران و خبرنگاران ورزش فرماندهی کل انتظامی بود. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به‌صورت غیر تصادفی هدفمند است که در نهایت ۱۹ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شد. در پردازش داده‌ها نیز از روش‌های متعدد آینده‌پژوهی از جمله تکنیک دلفی، تحلیل اثرات متقاطع و تحلیل ساختاری و برای تفهیم و تبیین آینده ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی استفاده شد و در انتها، داده‌ها توسط نرم‌افزار میک‌مک تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که تعداد ۱۳ آینده‌ساز و پیشران شامل «سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح، افزایش بودجه اختصاصی به ورزش همگانی، تدوین نظام جامع ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، بالابردن دانش مدیران و مسئولان ورزش فرماندهی کل انتظامی، تغییر نگرش فرماندهان نظامی در اولویت‌قراردادن ورزش همگانی نسبت به قهرمانی، استفاده از فناوری و تجهیزات نوین استاندارد در توسعه ورزش همگانی، برگزاری جشنواره و همایش‌های متعدد علمی و بینارها در حوزه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، همکاری با فدراسیون همگانی و شهرداری‌ها، تبلیغات رسانه‌ای جهت تشویق کارکنان فرماندهی کل انتظامی به ورزش همگانی، شرایط زیرساختی توسعه ورزش همگانی، فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، سبک زندگی فعال کارکنان فرماندهی کل انتظامی و فرار گرفتن ورزش در سبد خانواده کارکنان فرماندهی کل انتظامی» بیشترین تأثیرگذاری را بر آینده ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی دارند.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌شود متولیان ورزش فرماندهی کل انتظامی با ایجاد تغییر نگرش در فرماندهان نسبت به اجرایی نمودن ۱۳ پیشران کلیدی به‌دست‌آمده از نتایج پژوهش در برنامه عملیاتی سالیانه موجب ایجاد رشد و ارتقای وضعیت جسمانی فعلی کارکنان، مشارکت بیشتر و حضور فعال‌تر در ورزش همگانی کارکنان فرماندهی کل انتظامی در آینده شوند.

کلیدواژه‌ها: آینده‌پژوهی، ورزش همگانی، مشارکت در ورزش، فرماندهی کل انتظامی.

استناد: داودی، اکبر؛ فراهانی، ابوالفضل؛ نظری، شهرام. (۱۴۰۳). تحلیل پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی با رویکرد آینده‌پژوهی، فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی ۱۹ (۳)، صص ۱۸۶-۱۵۷

Doi: <https://doi.org/10.22034/pmsq.2024.1275321.1660>

۱۵۷

۱. مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه غیر انتفاعی واحد ایوان کی می‌باشد.

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه غیر انتفاعی، واحد ایوان کی، تهران، ایران. رایانامه: akbar1367@yahoo.com

۳. استاد مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور، واحد تهران، تهران، ایران. (نویسنده مسئول). رایانامه: afarahani@pnu.ac.ir

۴. استادیار گروه آموزش تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید چمران. تهران، ایران. رایانامه:

مقدمه

در جهان امروز آنچه بیشتر از هر چیزی اهمیت دارد، نیروی انسانی است و حتی بزرگ‌ترین اقتصاددانان نیز معتقدند این نیروی انسانی است که در نهایت روند توسعه اقتصادی و اجتماعی یک جامعه را به وجود می‌آورد و تمامی سعی سازمان‌ها و ادارات بر این است که نیروی انسانی مورد نظرشان سالم با انگیزه و خشنود در محیط کاری خود حاضر شوند. یکی از مهم‌ترین راه‌ها برای به دست آوردن چنین نیروی کاری، پرداختن به فعالیت بدنی و ورزش است (شیروانی و همکاران، ۱۳۹۹). از طرفی زندگی در دنیای امروز، ابتکار عمل سریع را از انسان گرفته و او را دچار فقر حرکتی کرده است. این فقر حرکتی مشکلات عدیده جسمی، روانی و اجتماعی را برای انسان شهری پدید آورده است. ورزش به عنوان راه حل راهبردی و ورزش همگانی به عنوان وسیله‌ای ارزان قیمت و فرح‌بخش می‌تواند این مشکلات را به نحو مطلوب حل کند (ممتازبخش و فکور، ۱۳۸۶). شواهد زیادی نشان‌دهنده نقش ورزش همگانی در تغییرات اجتماعی در جامعه‌ای سالم و شادتر وجود دارد (بولو^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). فعالیت بدنی می‌تواند اثرات مفیدی برای چاقی و یا اضافه وزن، بیماری‌های کرونری و یا دیابت نوع دو، زوال عقل و بیماری‌های مربوط به آلزایمر داشته باشد (رینر^۲ و همکاران، ۲۰۱۳). با وجود فواید بسیار زیادی که ورزش و فعالیت بدنی برای انسان و جامعه به ارمغان می‌آورد، یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌رو در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در جوامع امروزی، وجود فرهنگ بی‌حرکی و راحت‌طلبی در میان انسان‌ها می‌باشد. صنعتی شدن جوامع و ورود به دنیای فناوری‌های مختلف و متنوع تمامی ابعاد زندگی انسان از جمله تحرک او را متأثر کرده است (شعبانی و همکاران، ۱۳۹۰). با توجه به مطالب یادشده و فواید بی‌شمار مشارکت در فعالیت بدنی که به خوبی اثبات شده‌اند، هنوز درصد زیادی از افراد کشورمان دچار بی‌حرکی یا فعالیت بدنی ناکافی هستند؛ به عبارت دیگر، درصد مشارکت آن‌ها در ورزش‌های همگانی به عنوان یک فعالیت بدنی بسیار کم است؛

-
1. Bullough
  2. Reiner

در صورتی که این رقم در مقایسه با سایر کشورها بسیار پایین است (شهبازی، شعبانی و صفاری، ۱۳۹۲). آمار دقیقی از میزان فعالیت بدنی در کارکنان فرماندهی کل انتظامی در دست نیست، اما با توجه به ماهیت شغلی آن‌ها می‌توان ادعا داشت که نسبت به آمار میانگین کشوری وضعیت نسبتاً بهتری دارند و با توجه به شرایط کاری و نیاز به سلامت جسم و روان، نسبت به سایر اقشار جامعه باید فعالیت بدنی بیشتری را داشته باشند.

آمادگی جسمانی از جمله پیش‌نیازهای فرماندهی کل انتظامی برای ترفیع درجه می‌باشد. مشخص است که ورزش می‌تواند نقش ارزنده‌ای را در کاهش استرس‌ها و افزایش نشاط و سلامتی کارکنان نیروهای مسلح ایفا نمایند (نیازی‌پور و همکاران، ۱۳۹۸)؛ لذا ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی می‌تواند از یک سو موجب ارتقای سطح آمادگی جسمانی و اعتماد به نفس کارکنان و نیز توسعه سرمایه اجتماعی در میان آن‌ها و در کل سازمان شود و از سوی دیگر، از شدت فشار و استرس‌های کاری کارکنان بکاهد (معاونت تربیت و آموزش نیروی انتظامی، ۱۳۹۷). با توجه به ماهیت شغلی فرماندهی کل انتظامی، آمادگی جسمانی و سلامت جسم و روان نیروهای آن از اهمیت بالایی برخوردار است، اهمیت توسعه ورزش در آن بسیار بالا می‌باشد. پژوهش‌های متعددی در حوزه ورزش در نیروهای مسلح صورت گرفته است اما اکثر پژوهش‌ها به وضعیت کنونی می‌پردازد؛ لذا انجام پژوهشی درباره آینده وضعیت ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی لازم است تا نقشه راهی برای این قشر از جامعه باشد. چارچوب نظری آینده‌پژوهی یا مطالعات آینده، حوزه پژوهشی نسبتاً جدیدی است که قلمروی آن همه عرصه‌های معرفت‌نظری و تکاپوهای علمی آدمی را درمی‌نوردد و نتایج حاصل از آن می‌تواند تأثیرات گسترده‌ای بر هریک از این عرصه‌ها داشته باشد (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۹). توسعه و اعتلای تربیت‌بدنی و ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی منوط به تحول سازنده و مثبت در برنامه‌های جاری ورزشی است. بازنگری در برنامه‌های گذشته و جاری و تدوین برنامه‌های کارآمد و مؤثر، بی‌شک نیازمند انجام پژوهش‌های گسترده و همه‌جانبه است که نتایج آن‌ها بتواند خط و مشی برنامه جدید را تعیین کند و صحت انطباق آن را با نیازهای اساسی جامعه

فرماندهی کل انتظامی در حال تحول ما تضمین کند. با توجه به مطالب گفته شده، می‌توان گفت تمامی سازمان‌های نظامی نیاز به یک چشم‌انداز و سناریوهایی با احتمالات قوی برای آینده خود دارند. در این زمینه صاحب‌نظران معتقدند، دیگر بحث اهمیت و ضرورت ورزش و توجه آن برای مردم مطرح نیست، بلکه برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری در این امر به منظور ارضای نیازهای جامعه به‌عنوان ضرورتی اجتناب‌ناپذیر درآمده است؛ به طوری که راهبردهای سازمانی و سناریوهای ناشی از آن می‌تواند به برنامه‌هایی کاربردی و انعطاف‌پذیر تبدیل شود. با توجه به اهمیت سلامت جسمانی و فعالیت بدنی در فرماندهی کل انتظامی و تهدید بیماری‌های غیر واگیر ناشی از این امر نیاز به پیش‌بینی و برنامه‌ریزی برای آینده بیشتر از هر موقع احساس می‌شود؛ از این رو یکی از اهداف این پژوهش، شناسایی پیشران‌های اثرگذار بر توسعه ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی می‌باشد؛ و پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال اساسی است که پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی کدام هستند.

پیشینه و مبانی نظری

پژوهش‌های متعددی در حوزه توسعه ورزش همگانی در داخل و خارج از کشور صورت گرفته است که از آن جمله‌اند:

کشکر (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان «تعیین شاخص‌ها و نحوه اثربخشی ورزش همگانی شهروندان تهرانی» انجام داد. یافته‌های پژوهش نشان داد که ده هدف به‌عنوان اهداف مشترک برنامه‌های تفریحی - ورزشی در روش‌های مختلف تحقیق شناسایی شدند و به این منظور ده شاخص اثربخشی برای آن‌ها تدوین شد. همچنین مواردی به‌عنوان عوامل مؤثر بر اثربخشی این برنامه‌ها مشخص گردید.

محمدیاری و قارداشی (۱۳۹۶)، در پژوهشی با عنوان «جایگاه ورزش همگانی در سبک زندگی کارکنان نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران» نشان دادند سه عامل مؤلفه‌های ورزشی، منابع مالی و منابع انسانی جزو عوامل اثرگذار بر ورزش همگانی این قشر نظامی است. همچنین دریافتند که جایگاه ورزش همگانی در سبک زندگی

کارکنان در هر سه عامل مؤلفه‌های ورزشی، منابع مالی و منابع انسانی تفاوت معناداری وجود دارد.

فراهانی و همکاران (۱۳۹۷)، پژوهشی با عنوان «تحلیل عوامل بحران‌زا در ورزش همگانی ایران» انجام دادند که نتایج پژوهش نشان داد ۹ عامل بحران‌زا در حیطه ورزش همگانی ایران وجود دارد که براساس اولویت ضعف برنامه‌ریزی، نگرش نامناسب جامعه، ضعف نیروی انسانی، ضعف هماهنگی، مشکلات زیرساختی، مسائل مالی، مشکلات ساختاری و قانونی، ضعف نظام ارتباطی و عملکرد ضعیف رسانه‌ها هستند.

غفوری و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهش خود با عنوان «شناسایی عوامل تأثیرگذار در توسعه ورزش فراجا» دریافته‌اند که این عوامل شامل منابع انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی، امکانات و زیرساخت‌ها، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فردی است.

نیازی‌پور (۱۳۹۸)، پژوهشی با عنوان «تدوین برنامه راهبردی توسعه ورزش همگانی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» انجام داد. نتایج پژوهش، موقعیت ورزش همگانی فرماندهی انتظامی را در وضعیت رشد و یکپارچه‌سازی نشان داد. پس از تشکیل ماتریس SWOT تعداد شش استراتژی SW، هفت استراتژی WO، پنج استراتژی ST و چهار استراتژی WT تدوین شد. نتیجه کاربرد عوامل این تحقیق، ایجاد جایگاه مثبت ذهنی و عامل توسعه ورزش همگانی در بین کارکنان فراجا می‌شود و درنهایت، رضایت و رشد سلامتی، بهره‌وری بالا و شادابی هرچه بیشتر آن‌ها را خواهد داشت.

شیروانی و همکاران (۱۳۹۹). در پژوهشی با عنوان «شناسایی و رتبه‌بندی عوامل توسعه ورزش کارکنان رسته بهداشت و درمان نیروهای مسلح» دریافته‌اند که مهم‌ترین ابعاد به-ترتیب شامل زیرساخت، توسعه مشارکت، مدیریت، عوامل محیطی و عوامل فردی است.

عبدالصالحی و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی با عنوان «آینده‌پژوهی مشارکت در ورزش همگانی با رویکرد تحلیل ساختاری» دریافته‌اند که پیچیدگی ایجاد تغییر در حوزه

مشارکت در ورزش همگانی از مهم‌ترین چالش‌های آینده پژوهی در این حوزه است؛ اما با درک و شناسایی آینده این حوزه را می‌توان با تبیین اثرات پیشران‌های فرهنگی و ایدئولوژی اقتصادی و صنعتی سرمایه مالی و انسانی دستاورد مشارکت سیاسی و اجتماعی آسان نمود.

صالحی و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهش خود با عنوان «آینده پژوهی ورزش دانش آموزی با رویکرد تحلیل ساختاری» هشت مؤلفه (کالبدی ۷ شاخص، فرهنگی ۵ شاخص، اجتماعی ۵ شاخص، اقتصادی ۶ شاخص، فردی ۴ شاخص، سازمانی ۳ شاخص، اکولوژیکی ۳ شاخص و مدیریتی ۴ شاخص) را به‌عنوان مؤلفه‌ها و شاخص‌های مهم در موضوع شناسایی کردند. آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی متغیرها مؤثر بر وضعیت آینده ورزش دانش آموزی می‌توان فهمید، وضعیت ناپایداری سیستم است. بیشتر متغیرهای در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به‌غیر از چند مورد که نشان می‌دهند دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به یکدیگر برخوردارند. از میان ۳۶ متغیر بررسی شده در این تحقیق، ۱۰ متغیر کلیدی مؤثر بر وضعیت ورزش دانش آموزی در افق ۱۴۱۵ انتخاب شده است.

شهوولی و همکاران (۱۴۰۰)، پژوهشی با عنوان «سناریوهای توسعه ورزش دانش آموزی ایران» انجام دادند. بعد از تحلیل نتایج ۱۳ عامل اصلی به‌دست آمده در نهایت منجر به تولید دو عدم قطعیت کلیدی برنامه‌ریزی منطقه‌ای و فراوانی منابع و قانون‌گذاری تطبیقی بر اساس اصل تفاوت فرهنگی شد که پایه و اساس چهار سناریوی اصلی ورزش دانش آموزی قرار گرفت.

آجادی^۱ و همکاران (۲۰۲۰)، در مطالعه خود برای توسعه ورزش نیروهای نظامی نیجریه به عواملی مانند فراهم آوردن تجهیزات پیشرفته ورزشی، بهبود نگهداری امکانات ورزشی، دسترسی آسان به امکانات ورزشی، فراهم آوردن نیروی انسانی موردنیاز و

واجد شرایط برای ورزش مانند مربی، وجود هماهنگی بین نیروهای انسانی درگیر در ورزش، تشویق شرکت کنندگان توسط مربیان، فراهم آوردن بودجه و منابع مالی موردنیاز برای ورزش و مدیریت بودجه اختصاص داده شده برای ورزش اشاره کردند. وانگ و لو^۱ (۲۰۱۹) نیز مؤلفه‌های توسعه ورزش در دانشگاه‌ها را شامل افزایش تعداد مشارکت کنندگان، افزایش آگاهی دانشجویان، وجود تجهیزات ورزشی در دانشگاه و دانشکده‌ها، سازماندهی کمپ‌های ورزشی، اجرای رویدادهای بزرگ ورزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط دانستند.

کلوتربوک و دوهرتی^۲ (۲۰۱۹)، در تحقیقی با عنوان «ظرفیت سازمانی برای توسعه ورزش در کشور کانادا» کشف کردند که برای توسعه ورزش تأکید بر برنامه‌ریزی راهبردی در کنار سرمایه‌گذاری پایدار، ارائه امکانات، کمک مالی، آشنایی با موضوعات توسعه، کمک به دیگران و کمک به خود ورزش بایستی انجام شود. بر اساس یافته‌های پژوهش، تحقیقات در حوزه ورزش همگانی صورت گرفته است اما در حوزه آینده‌پژوهی ورزش همگانی تحقیقات اندک می‌باشد و اکثر پژوهش‌ها به وضعیت کنونی می‌پردازد.

ورزش همگانی: ورزش همگانی و تفریحی به فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش آحاد جامعه اطلاق می‌شود که به‌طور منظم، توسط فرد یا گروه‌های رسمی و غیررسمی به‌منظور رفع نیازهای جسمی و روانی با هدف به‌وجود آوردن ورزش منظم، سلامت فردی، جوامع سالم‌تر و شادتر انجام می‌شود و مزایای اجتماعی گسترده‌تری را پدید می‌آورد (بولاق^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). ورزش همگانی، اصطلاحی کلی برای توصیف محدوده‌ای از سیاست‌ها است که مورد قبول دولت‌ها است و شرکت فعال در ورزش‌ها را در جامعه افزایش می‌دهد (صفاری و قره، ۱۳۹۵). ورزش همگانی می‌تواند اثرات مفیدی برای چاقی و یا اضافه‌وزن، بیماری‌های کرونری و یا دیابت نوع

-
1. Wang & Lu
  2. Vasiliki & Loanis
  3. Bullough

دو، زوال عقل و بیماری‌های مربوط به آلزایمر داشته باشد (رینر^۱ و همکاران، ۲۰۱۳). در سطح جهانی، عدم فعالیت بدنی چهارمین علت مرگ و میر است (ایم^۲ و همکاران، ۲۰۱۲). در واقع، زندگی بدون تحرک و بدون فعالیت بدنی عامل خطر بیماری‌های مختلفی شناخته شده است و به‌عنوان یکی از عوامل اصلی قابل اصلاح بیماری‌های قلبی - عروقی مطرح شده است که نقش مهمی در ایجاد سایر بیماری‌ها ایفا می‌کند (صابری و همکاران، ۱۳۹۷). با توجه به مطالب یادشده و فواید فراوان مشارکت در فعالیت بدنی که به‌خوبی اثبات شده‌اند، هنوز درصد زیادی از افراد کشورمان دچار بی‌حرکی یا فعالیت بدنی ناکافی هستند؛ به‌عبارت‌دیگر، درصد مشارکت آن‌ها در ورزش‌های همگانی به‌عنوان یک فعالیت بدنی بسیار کم است؛ در صورتی که این رقم در مقایسه با سایر کشورها بسیار پایین است (شهبازی، شعبانی و صفاری، ۱۳۹۲).

فرماندهی کل انتظامی: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران شاخه‌ای از نیروهای مسلح ایران است که کارهای پلیس را در ایران برعهده دارد. نیروی انتظامی در سال ۱۳۷۰ از ادغام شهربانی، ژاندارمری و کمیته انقلاب اسلامی تشکیل شد و هم‌اکنون مسئولیت حفظ امنیت درون ایران را برعهده دارد و کارکرد آن توسط وزارت کشور نظارت می‌شود. هدف از تشکیل نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی و نگرهبانی و پاسداری از دستاوردهای انقلاب اسلامی در چهارچوب قانون نیروی انتظامی در قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران است. مطابق قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران وظایف مختلفی در حوزه‌های مختلف بر عهده این نهاد گذاشته شده است. فرماندهی انتظامی برای دستیابی به این اهداف نیازمند نیروی انسانی توانمند از لحاظ فیزیکی و ذهنی است (غفوری و همکاران، ۱۳۹۷).

ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی: توسعه تربیت بدنی و ورزش همگانی، رکن اصلی تأمین نیروی انسانی سالم، تندرست و با آمادگی جسمانی بالا به‌شمار می‌آید

1. Reiner

2. Eime

و ورزشی اثربخش خواهد بود که نظام‌مند برنامه‌ریزی شود و دارای انعطاف لازم باشد. برای رسیدن به این اهداف عالی، سیاست‌های کلی در نیروهای مسلح حول چهار محور اساسی ورزش همگانی، آموزشی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای (باشگاه‌داری) برنامه‌ریزی شده است (جعفوری و همکاران، ۱۳۹۷).

توسعه ورزش همگانی در نیروی انتظامی، راهی است مطمئن به منظور حفظ سلامتی و نشاط کارکنان فرماندهی کل انتظامی و خانواده‌های آن‌ها و برنامه‌ریزی در این حوزه از اولویت‌های مهم نیروی انتظامی به‌شمار می‌آید؛ همچنین براساس قانون، توسعه ورزش همگانی، اولین وظیفه ارگان‌ها و سازمان‌های ورزشی در نیروهای مسلح، به‌ویژه نیروی انتظامی محسوب می‌شود، زیرا ورزش همگانی در توسعه آمادگی جسمانی کارکنان فرماندهی کل انتظامی که عاملی مهم و حیاتی برای افراد نظامی است و همچنین در رشد ورزش قهرمانی، نقش محوری و زیر بنایی دارد و به‌منظور توسعه هرچه بیشتر این ورزش‌ها و زیرساخت‌های آن و افزایش سهم و درصد مشارکت کارکنان فرماندهی کل انتظامی و خانواده‌های آن‌ها در ورزش همگانی علاوه بر اطلاع‌رسانی جامع، باید یک تفکر سازمانی در زمینه ورزش همگانی فرهنگ‌سازی شود؛ زیرا افزایش اطلاعات ورزشی کارکنان، شناخت آن‌ها را تغییر خواهد داد و این تغییر، باعث تحول نگرش ورزشی آنان از نظر علمی و اعتقادی کارکنان فرماندهی کل انتظامی شده و در نهایت سبب تغییر سبک زندگی حرکتی آن‌ها می‌شود (جعفوری و همکاران، ۱۳۹۲). به دلیل اینکه نیروهای نظامی در هر کشور حافظ استقلال و امنیت و تمامیت ارضی آن کشور می‌باشند، اقتدار کشور بدون اقتدار و توانمندی نیروهای نظامی امکان‌پذیر نیست؛ از این‌رو استفاده بهینه از این نیروهای ارزشمند و توجه به مسائل تأثیرگذار در عملکرد بهینه آن‌ها ضروری می‌باشد (راسخ و همکاران، ۱۳۹۷). پژوهش‌ها نشان داده است که فعالیت‌های بدنی

یکی از مواردی است که می‌تواند موجب کاهش استرس و افزایش بهره‌وری نیروهای پلیس شود (گربر، کلمن، هارتمن و پوس^۱، ۲۰۱۰؛ تنگپسترن هورن^۲، ۲۰۱۷).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فرماندهی کل انتظامی) یکی از نهادهای مهم و تأثیرگذار در جامعه است که از اصلی‌ترین وظایف آن، تأمین امنیت کشور است. فرماندهی کل انتظامی از نهادهایی است که در بخش‌های مختلف ورزش کشور اعم از ورزش همگانی، ورزش حرفه‌ای، ورزش قهرمانی و ورزش آموزشی - تربیتی نقش بسزایی دارد (تاج‌بخش، ۱۳۹۰). ویژگی‌های مهم برای پلیس، کارآمدی و سخت‌کوشی برشمرده شده است و برنامه‌های مختلف نیروهای مسلح، بر توجه خاص به توسعه ورزش تأکید کرده‌اند و در تدابیر فرماندهان نیروی انتظامی ورزش به‌عنوان یکی از اولویت‌های سازمانی تعیین شده است. امروزه جنگ با سلاح‌های مدرن انجام می‌شود ولی هیچ‌یک از کارشناسان نظامی لزوم داشتن آمادگی جسمانی برای نظامیان را نفی نکرده‌اند. یگان‌های نظامی وظیفه خطیر دفاع از کیان، استقرار امنیت و دفع تهدیدات دشمنان را در هر کشور بر عهده دارند و نیازمند نیروی انسانی دانا و هوشمند، توأم با قدرت، استقامت جسمانی و روحی و شجاعت هستند (تاج‌بخش، ۱۳۹۰). شیوع چاقی و اضافه‌وزن و ضعف آمادگی جسمانی در سال‌های اخیر در میان نیروهای نظامی رو به افزایش است که می‌تواند پیامدهای منفی مختلفی از قبیل کاهش موفقیت در عملیات‌ها و افزایش میزان پرداختی‌های وجوه مربوط به دیه سالیانه و همچنین هزینه‌های اضافی خدمات درمانی را برای سازمان به‌دنبال داشته باشد. همچنین افسران پلیس در داخل سازمان‌های خود با دیوان‌سالاری و سبک‌مدیریتی نظامی مواجه می‌شوند، این محیط کار منفی می‌تواند بدبینی، روحیه پایین و استرس زیادی را برای آن‌ها ایجاد کند (جانسون^۳، ۲۰۱۲).

-
1. Gerber, Kellmann, Hartmann & Pühse
  2. Tengpongsthorn
  3. Johnson

آینده پژوهی: یکی از روش‌های بررسی ورزش و آینده آن، آینده پژوهی می‌باشد. آینده پژوهی روشی نظام‌مند برای نگاه به آینده بلندمدت در هر حوزه‌ای از فعالیت بشر و ترسیم آن است. اهمیت اصلی آینده پژوهی به دلیل دنیای پرشتاب امروزی است. مطالعات آینده پژوهی حوزه‌های بین‌رشته‌ای است و با طیف گسترده‌ای از دیدگاه‌ها درباره آینده، محتمل ممکن و مرجح ارتباط دارد (لاشوا^۱، ۲۰۱۸). آینده پژوهی شامل چند دیدگاه و مکتب کلی است؛ دیدگاه‌های مبتنی بر آینده تحلیل گران، الگوی مشاهده گران، دیدگاه‌های مبتنی بر افق زمانی چشم‌انداز کوتاه‌مدت در مقابل بلندمدت، دیدگاه‌های کیفی در مقابل دیدگاه‌های کمی، دیدگاه‌های برون‌یابی در مقابل دیدگاه‌های هنجاری و غیره تحقیقات آینده پژوهی اخیر در حوزه ورزش به ویژه ورزش تربیتی و آموزشی مورد توجه قرار گرفته است (جونز و ریتن^۲، ۲۰۱۸). مطالعه ادبیات موجود نشان می‌دهد زنده ماندن سازمان‌ها و رشد در عصر تغییرات مداوم آن‌ها در گرو شناخت به موقع فرصت‌ها و تهدیدهای آینده است؛ به همین خاطر در طی دهه گذشته تحقیقات زیادی در زمینه آینده پژوهی حوزه‌های مختلف انجام شده است یکی از این حوزه‌ها بحث ورزش و تربیت بدنی است. با توجه به اینکه ورزش همگانی در سطح سیاست‌های کلان کشور می‌بایست مطرح گردد و نسبت به توسعه و پیشرفت آن به عنوان یک مسئله پیچیده که تحت تأثیر دگرگونی‌ها و عدم قطعیت‌های زیادی قرار دارد، اهتمام کرد روش‌های آینده پژوهی با قابلیت‌های بالا، ابزار حمایت‌کننده مناسبی برای ورزش همگانی است.

روش

پژوهش حاضر با توجه به ماهیت آن، مبتنی بر رویکرد آینده پژوهی است که از لحاظ هدف، کاربردی می‌باشد و با روش پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل مدیران، صاحب‌نظران و خبرگان ورزش فرماندهی کل انتظامی هستند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورت غیر احتمالی هدفمند به روش گلوله برفی است. بر

¹. Lashua

². Ratten & Jones

این اساس از یک گروه اولیه که بر اساس قضاوت ذهنی و هدفمند انتخاب شدند، خواسته شد تا خبرگان مربوطه را معرفی کنند. برای جمع‌آوری داده‌های کیفی پژوهش از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. در این راستا، ابتدا راهنمای مصاحبه برای افراد ارسال گردید که دربرگیرنده عنوان، اهداف و سؤال کلی مصاحبه بود تا مصاحبه‌شونده‌ها با موضوع بحث آشنا شوند. در طول مصاحبه، به روش‌های مختلف مانند یادداشت‌برداری و ضبط جریان مصاحبه با رضایت مصاحبه‌شوندگان اطلاعات ثبت شد. بلافاصله پس از اتمام مصاحبه، یادداشت‌های مشروحه درباره جریان مصاحبه برداشته می‌شد. بر این اساس، در این تحقیق حجم نمونه از قبل مشخص نبود و هنگام رسیدن به اشباع نظری حجم نمونه مشخص شد. درنهایت، نوزده مصاحبه با خبرگان انجام شد که بعد از مصاحبه شانزدهم، تحقیق به اشباع نظری رسید و اطلاعات جدیدی از مصاحبه‌ها به دست نیامد؛ باین حال، برای اطمینان سه مصاحبه دیگر نیز انجام شد. در این پژوهش بنا به ماهیت موضوع از فنون و ابزارهای مختلف همچون مصاحبه و پرسش‌نامه استفاده شد. داده‌های کیفی از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و بررسی اسناد و داده‌های کمی به صورت عددی و از طریق وزن‌دهی پرسش‌نامه دلفی تهیه شد. بر همین اساس، پس از مشخص شدن شاخص‌ها و مؤلفه‌های پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، با استفاده از مدل دلفی و پرسش‌نامه‌های طراحی شده مجدداً در بین نمونه آماری توزیع شد. در پردازش داده‌ها نیز از روش‌های متعدد آینده‌پژوهی از جمله تکنیک دلفی، تحلیل اثرات متقاطع، تحلیل ساختاری و نرم‌افزار میک‌مک برای تفهیم و تبیین پیشران‌های توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی استفاده شد. نرم‌افزار میک‌مک برای انجام محاسبه‌های سنگین ماتریس اثرات متقاطع طراحی شده است. فرایند این روش این‌گونه است که ابتدا متغیرها و مؤلفه‌های مهم در حوزه موردنظر شناسایی و سپس در ماتریسی مانند تحلیل اثرات وارد می‌شود. آنگاه میزان ارتباط میان این متغیرها با حوزه مربوط، از سوی خبرگان مشخص می‌گردد. متغیرهای موجود در سطرها بر متغیرهای موجود در ستون‌ها تأثیر می‌گذارند؛ به این ترتیب متغیرهای سطرها، تأثیرگذار و متغیرهای ستون‌ها، تأثیرپذیرند. بر همین

اساس، داده‌های این تحقیق از طریق مصاحبه با خبرگان در حوزه ورزش همگانی جمع‌آوری و سپس به روش دلفی عوامل اصلی، رتبه‌بندی شدند. در مرحله دوم، با طراحی پرسش‌نامه، داده‌های مربوط به ماتریس تأثیرات عوامل از همان خبرگان جمع‌آوری و در تحلیل استفاده شد. در این تحلیل، دو نوع اثر مستقیم و غیرمستقیم از هم تفکیک شدند و آثار مستقیم از نتیجه تحلیل تأثیرات عوامل بر یکدیگر به دست آمد و آثار غیرمستقیم از طریق توان‌های ۲، ۳، ۴ و... عوامل محاسبه شدند. در تحلیل‌های ماتریس متقاطع با نرم‌افزار میک‌مک شش مرحله درک سیستمی و مشاهده پایداری یا عدم پایداری سیستم؛ شناسایی تأثیرات غیرمستقیم متغیرها؛ شناسایی عوامل و پیشران‌های اصلی و استفاده از آن‌ها در سناریونویسی؛ درک کلی از سیستم و پرهیز از تحلیل جزئی؛ شناسایی عوامل ناپایدارکننده سیستم و شناسایی محیط به‌واسطه سنجش تأثیرگذاری انجام گرفت.

یافته‌ها

جدول زیر مشخصات مشارکت‌کنندگان در مصاحبه را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌گردد بیشتر پاسخ‌دهندگان سن بین ۴۱ تا ۵۰ سال را دارند و بیشتر دارای مدرک دکتری می‌باشند و اکثر آن‌ها هم در پست دانشگاهی و هم اجرایی هستند که ۷۸ درصد آن‌ها سابقه بیشتر از ۱۰ سال خدمت را دارند.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در پژوهش

ویژگی	طبقه	فراوانی	درصد فراوانی
سن	۳۰ تا ۴۰ سال	۶	۰/۳۱
	۴۱ تا ۵۰ سال	۹	۰/۴۷
	۵۰ سال به بالا	۴	۰/۲۲
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۷	۰/۳۶
	دکتری	۱۲	۰/۶۳
حوزه کاری	دانشگاهی	۲	۰/۱۰
	سازمانی	۸	۰/۴۲

۰/۴۸	۹	سازمانی و دانشگاهی	سابقه کاری
۰/۲۲	۴	۵ تا ۱۰ سال	
۰/۴۲	۸	۱۱ تا ۲۰ سال	
۰/۳۶	۷	۲۱ تا ۳۰ سال	

همان‌گونه که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، در گام اول با استفاده از روش پویش محیطی از طریق روش دلفی، از اعضای جامعه آماری طی فرایند دومرحله‌ای خواسته شد تا پیشران‌های مؤثر بر آینده توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی را بیان نمایند. با توجه به نتایج دور دوم دلفی که نشان می‌دهد در خصوص ۲۰ ویژگی، میزان موافقت خبرگان بالای ۵۰ درصد می‌باشد و نتایج دوره‌های دوگانه اجرای روش دلفی در پژوهش نشان می‌دهد که به دلایل زیر اتفاق نظر میان اعضای نمونه آماری حاصل شده است و می‌توان به تکرار دوره‌ها پایان داد:

- ✓ در دور دوم بیش از ۵۰ درصد اعضا، پیشران‌های موردنظر برای شناسایی عوامل مؤثر بر آینده توسعه ورزش همگانی را که دارای میانگین بزرگ‌تر از ۳ بودند را در میان عوامل مدنظر خود برگزیدند (۲۰ پیشران از میان ۲۵ پیشران).
- ✓ ضریب هماهنگی کندال برای پاسخ‌های اعضا درباره ترتیب عوامل در دور دوم ۰/۷۱۳ است. با توجه به این که تعداد اعضای نمونه بیش از ده نفر بود، این میزان از ضریب کندال کاملاً معنادار به حساب می‌آید.
- ✓ ضریب هماهنگی کندال برای ترتیب پیشران‌های مؤثر بر آینده توسعه ورزش همگانی، در دور دوم نسبت به دور اول فقط ۴۳٪ افزایش یافت که این ضریب یا میزان اتفاق نظر میان اعضای نمونه آماری در میان دو دور متوالی، رشد قابل توجهی داشته است.

جدول ۲. متغیرهای کلیدی توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی

پیشران‌های توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی	ردیف
تدوین نظام جامع ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی	۱
سرانه ورزشی استاندارد	۲

فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۳
بالابردن دانش مدیران و مسئولان ورزش فرماندهی کل انتظامی	۴
همکاری با فدراسیون ورزش همگانی و شهرداری‌ها	۵
سبک زندگی فعال کارکنان فرماندهی کل انتظامی	۶
تغییر نگرش فرماندهان نظامی در اولویت قراردادن ورزش همگانی نسبت به قهرمانی	۷
استفاده از فناوری و تجهیزات نوین استاندارد در توسعه ورزش همگانی	۸
قرار گرفتن ورزش در سبد خانواده کارکنان فرماندهی کل انتظامی	۹
تبلیغات رسانه‌ای جهت تشویق کارکنان فرماندهی کل انتظامی به ورزش همگانی	۱۰
افزایش بودجه اختصاصی به ورزش همگانی	۱۱
برگزاری جشنواره و همایش‌های متعدد علمی و بینارها در حوزه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی	۱۲
افزایش پایگاه‌های ورزش همگانی در مراکز فرماندهی کل انتظامی	۱۳
تأمین و توزیع متوازن امکانات و تجهیزات ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی	۱۴
به‌کارگیری منابع انسانی متخصص و علمی در امور ورزش فرماندهی کل انتظامی	۱۵
استارت‌آپ‌های متنوع و حمایت از آن‌ها در ایجاد فرهنگ ورزش همگانی	۱۶
سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح	۱۷
آگاهی بخشی درمورد اثرات مثبت ورزش همگانی در ارتقای کیفیت زندگی	۱۸
به‌کارگیری طرح‌های حمایتی و تشویقی برای نهادینه کردن ورزش همگانی	۱۹
شرایط زیرساختی توسعه ورزش همگانی	۲۰

همان‌گونه که در جدول شماره سه مشاهده می‌شود، در گام دوم، ۲۰ عامل به‌عنوان عوامل مؤثر بر شکل‌دهی آینده توسعه ورزش همگانی مورد تحلیل قرار گرفتند. ابعاد ماتریس ۲۰×۲۰ بود و پرتعدادی ماتریس ۹۱٫۸ درصد است که نشان می‌داد عوامل انتخاب‌شده تأثیر زیاد و پراکنده‌ای بر همدیگر داشته‌اند و در واقع، سیستم وضعیت ناپایداری داشته است. از مجموع ۴۸۳ رابطه قابل ارزیابی در این ماتریس، ۲۴ رابطه عدد صفر بوده که این به این معنی است عوامل بر همدیگر تأثیر نداشته یا از همدیگر تأثیر نپذیرفته‌اند که این تعداد نزدیک به ۸ درصد کل حجم ماتریس را به خود اختصاص داده است. از طرف دیگر، ماتریس بر اساس شاخص‌های آماری با ۲ بار چرخش

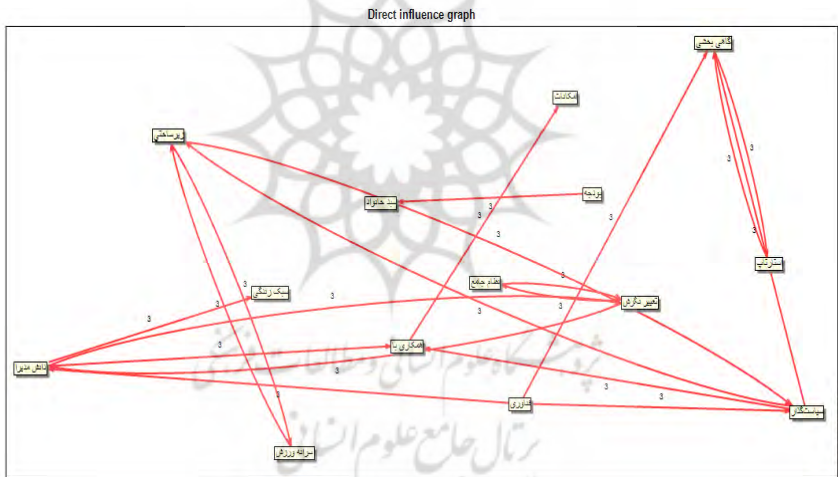
داده‌ای از مطلوبیت و بهینه‌شدگی ۱۰۰ درصد برخوردار بوده که حاکی از روایی بالای پرسش‌نامه و پاسخ‌های آن است.

جدول ۳. تحلیل اولیه داده‌های ماتریس و تأثیرات متقاطع

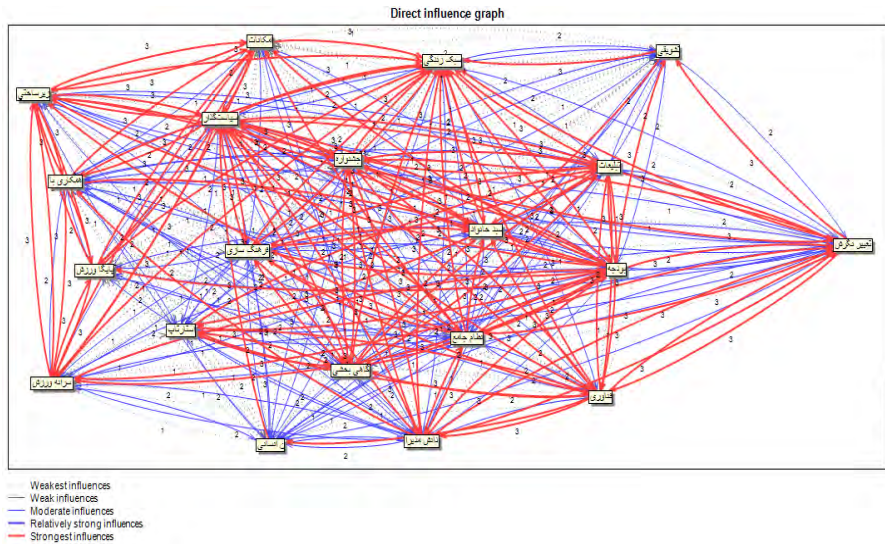
مقدار	شاخص
۲۰×۲۰	ابعاد ماتریس
۲	تعداد تکرار
۲۴	تعداد صفرها
۶۹	تعداد یک
۱۲۱	تعداد دو
۳۲۱	تعداد سه
۴۸۳	جمع
٪۹۱/۸	درجه پرشدگی

در ماتریس متقابل جمع اعداد سطرهای هر متغیر به‌عنوان میزان تأثیرگذاری و جمع ستونی هر متغیر نیز میزان تأثیرپذیری آن متغیر را از متغیرهای دیگر نشان می‌دهد. نحوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در بخش روش‌شناسی و تحلیل میک‌مک در مجموع دو نوع از پراکنش تعریف شده است که به نام سیستم‌های پایدار و ناپایدار معروف هستند. در سیستم‌های پایدار پراکنش متغیرها به‌صورت L انگلیسی است یعنی برخی متغیرها دارای تأثیرگذاری بالا و برخی دارای تأثیرپذیری بالا هستند. آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی متغیرهای تأثیرگذار بر شکل‌دهی آینده توسعه ورزش همگانی می‌توان فهمید وضعیت ناپایداری بسیار شدید سیستم است. اکثر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه هستند به‌غیر از چند عامل محدود که نشان می‌دهد دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به هم برخوردارند که فقط شدت و ضعف آن‌ها باهم متفاوت است.

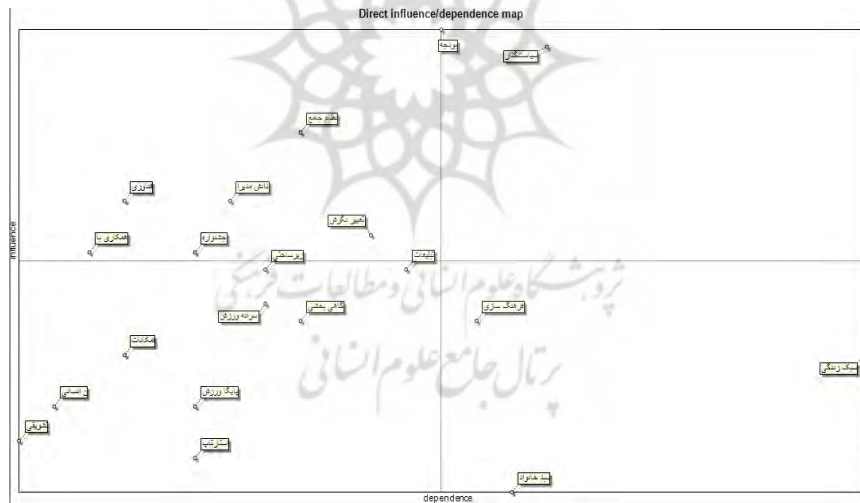
تأثیر هر متغیر بر متغیر دیگر از دو طریق اعمال می‌شود: ۱- از طریق اثرگذاری مستقیم بر متغیر دیگر؛ ۲- از طریق متغیر سوم و یا اثرگذاری غیرمستقیم. بر اساس میزان اثرگذاری و اثرپذیری مستقیم و غیرمستقیم، پراکنش متغیرها در صفحه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری تغییر کرده و احتمال جابه‌جایی متغیرها وجود دارد. خروجی مدل برای جابه‌جایی متغیرها نشان‌دهنده این است که بر اساس روابط غیرمستقیم بین متغیرها، قدرت تأثیرگذاری متغیرهای تأثیرگذار بیشتر شده و از طرف دیگر تأثیرپذیری متغیرهای ناحیه چهارم شبکه مختصات افزایش یافته است. جابه‌جایی متغیرهای تأثیرگذار به سمت بالای شبکه مختصات و جابه‌جایی غالب متغیرهای تأثیرپذیر به سمت پایین و سمت راست، در پلان تأثیرگذاری - تأثیرپذیری، این مهم را به خوبی نشان می‌دهد. تمامی این موارد در نمودار شماره ۱ تا ۳ نشان داده شده است.

نمودار ۱. نقشه روابط مستقیم بین متغیرها (تأثیرات بسیار ضعیف تا بسیار قوی)

نمودار ۲. نقشه روابط غیرمستقیم بین متغیرها (تأثیرات بسیار ضعیف تا بسیار قوی)

نمودار ۳. نقشه پراکندگی متغیرها و جایگاه آن‌ها در محور تأثیر گذاری - تأثیر پذیری

همان‌گونه که قبلاً در بحث پایداری و ناپایداری سیستم مطرح شد، به دلیل اینکه سیستم مورد مطالعه پایدار است و پراکنش متغیرها عمدتاً به صورت «ال» در صفحه صورت گرفته است و اغلب متغیرها دارای تأثیر گذاری زیادی نیز هستند، به همین دلیل در این

تحقیق از مجموع بیست عامل، سیزده عامل مشترک بین عوامل کلیدی تأثیرگذار و عوامل مهم تأثیرپذیر هستند که به‌عنوان پیشران‌ها و آینده‌سازهای کلیدی مؤثر بر شکل‌دهی آینده توسعه ورزش همگانی شناخته می‌شوند که در جدول شماره ۴ آمده است.

جدول ۴. پیشران‌ها و آینده‌سازهای مؤثر بر شکل‌دهی آینده توسعه ورزش همگانی

ردیف	عوامل کلیدی مؤثر بر شکل‌دهی آینده توسعه ورزش همگانی
۱	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح
۲	افزایش بودجه اختصاصی به ورزش همگانی
۳	تدوین نظام جامع ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی
۴	بالابردن دانش مدیران و مسئولان ورزش فرماندهی کل انتظامی
۵	تغییر نگرش فرماندهان نظامی در اولویت‌قراردادن ورزش همگانی نسبت به قهرمانی
۶	استفاده از فناوری و تجهیزات نوین استاندارد در توسعه ورزش همگانی
۷	برگزاری جشنواره و همایش‌های متعدد علمی و بینارها در حوزه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی
۸	همکاری با فدراسیون همگانی و شهرداری‌ها
۹	تبلیغات رسانه‌ای جهت تشویق کارکنان فرماندهی کل انتظامی به ورزش همگانی
۱۰	شرایط زیرساختی توسعه ورزش همگانی
۱۱	فرهنگ‌سازی ورزش همگانی
۱۲	سبک زندگی فعال کارکنان فرماندهی کل انتظامی
۱۳	قرار گرفتن ورزش در سبد خانواده کارکنان فرماندهی کل انتظامی

بحث و نتیجه‌گیری

برنامه‌ها محصول آینده‌نگاری سیاستمداران است؛ هرچند سرنوشت این برنامه‌ها بستگی به تصویرسازی دست‌اندرکاران و مشارکت‌کنندگان در عمل دارد. آینده‌نگاری قابلیت‌ی است که با داشتن آن، رهبران و مدیران ورزشی می‌توانند از وضعیت‌های گذشته و حال درس بگیرند و با تصمیماتی که می‌گیرند در آینده سازمان ورزشی تأثیرگذار باشند؛

بنابراین، اهمیت برنامه‌ریزی و آینده‌پژوهی در جهت ارتقاء وضعیت جسمانی فعلی کارکنان فرماندهی کل انتظامی و نبود پژوهشی در حوزه آینده‌پژوهی ورزش فرماندهی کل انتظامی از یک طرف و با توجه به ماهیت شغلی کارکنان انتظامی و به طبع آن اهمیت ورزش و سلامت جسمانی و دارا بودن آمادگی جسمانی و ایجاد شور و نشاط و شادابی در بین کارکنان از طرف دیگر همواره از اهداف فرماندهان، مدیران و رؤسای سازمان بوده که ضرورت انجام پژوهشی با موضوع تحلیل پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی را به وجود آورده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد در کل، بیست عامل به عنوان کلیدی‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی مشخص شدند که از این بیست پیشران سیزده عامل به عنوان پیشران و آینده‌ساز کلیدی شناسایی شدند که در برنامه‌ریزی برای آینده توسعه محور ورزش همگانی حائز اهمیت هستند. این سیزده عامل عبارت‌اند از: سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح، افزایش بودجه اختصاصی به ورزش همگانی، تدوین نظام جامع ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، بالابردن دانش مدیران و مسئولان ورزش فرماندهی کل انتظامی، تغییر نگرش فرماندهان نظامی در اولویت قراردادن ورزش همگانی نسبت به قهرمانی، استفاده از فناوری و تجهیزات نوین استاندارد در توسعه ورزش همگانی، برگزاری جشنواره و همایش‌های متعدد علمی و بینارها در حوزه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، همکاری با فدراسیون همگانی و شهرداری‌ها، تبلیغات رسانه‌ای جهت تشویق کارکنان فرماندهی کل انتظامی به ورزش همگانی، شرایط زیرساختی توسعه ورزش همگانی، فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، سبک زندگی فعال کارکنان فرماندهی کل انتظامی و قرار گرفتن ورزش در سبد خانواده کارکنان فرماندهی کل انتظامی می‌باشند. این یافته با نتایج مطالعات ایمی^۱ و همکاران (۲۰۱۸)، واگنر^۲ و همکاران (۲۰۱۶)، کشکر، (۱۳۹۴)، محمدیاری و قارداشی (۱۳۹۶)، غفوری و همکاران (۱۳۹۷)، نیازی‌پور و همکاران (۱۳۹۸)، شیروانی و همکاران (۱۳۹۹)، صالحی

و همکاران (۱۴۰۰)، دارای همخوانی می‌باشد. در این ارتباط کشکر (۱۳۹۴)، در تعیین شاخص‌ها و نحوه اثر بخشی ورزش همگانی شهروندان تهرانی به این نتیجه رسید که عوامل منابع و زیرساختی از عوامل اثرگذار بر شاخص‌های توسعه ورزش همگانی می‌باشد. ایمی و همکاران (۲۰۱۸) که در تحقیق خود بیان کرده‌اند که اگر ما با هدف «ورزش همگانی» تلاش می‌کنیم، تغییرات نظام‌مند در سیاست و عملکرد امری ضروری است، عدم تلاش در جهت درآمدزا کردن این حوزه و نبود تفکر اقتصادی و بازاریابی به ایجاد بحران‌های مالی در این حوزه دامن زده است. همچنین بخش خصوصی هیچ انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در این حوزه ندارد، چراکه همان‌طور که ذکر شد، تمرکز و توجه مسئولان و مردم و رسانه‌ها بیشتر به ورزش قهرمانی معطوف است. آنچه از نتایج پژوهش به دست آمده و در عمل نیز شاهد آن هستیم ورزش قهرمانی نسبت به ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی در اولویت قرار گرفته است که با نتایج ایمی و همکاران همخوانی دارد. جوادی و همکاران (۲۰۱۳). در تحقیق خود به اهمیت اعتبارات و بودجه در این حوزه از ورزش کشور اشاره کرده‌اند؛ به طوری که کمبود بودجه و به دنبال آن بروز مسائل و مشکلات مالی را یکی از مهم‌ترین ضعف‌ها و موانع ارتقای ورزش همگانی کشور بر شمرده‌اند در پژوهش حاضر نیز اعتبارات و بودجه به عنوان یکی از عوامل اثرگذار شناسایی شده که با پژوهش جوادی و همکاران همخوانی دارد.

برای کسانی که فعالیت بدنی را شروع می‌کنند، وجود زیرساخت‌ها برای فعالیت مانند پیاده‌روها، مسیرهای دوچرخه‌سواری، پارک‌ها، پله‌ها، خیابان‌ها یا دسترسی به مکان‌هایی که در آنجا بتوانند به انجام فعالیت بدنی بپردازند ممکن است برای انجام فعالیت بدنی مستمر نیاز باشد؛ لذا فرماندهی کل انتظامی می‌بایست در برنامه عملیاتی سالیانه خود با هماهنگی معاونت مهندسی فرماندهی کل انتظامی پس از نیازسنجی و امکان‌سنجی نسبت به توسعه و گسترش فضا، اماکن، امکانات و تجهیزات ورزش اقدام نماید. توسعه منابع انسانی به مفهوم تولید فکر و ایده توسط کارکنان سازمان است و مفهوم جدید آن ایجاد می‌کند کارکنان به کیفیت‌ها و مهارت‌هایی مجهز شوند که با دلسوزی و تعهد

کامل توانمندی‌ها، انرژی، تخصص و فکر خود را در راستای تحقق مأموریت‌های سازمان قرار دهند و به‌طور دائم برای سازمان ارزش‌های فکری و کیفی جدیدی پدید آورند. در این راستا می‌توان گفت یکی از مشکلات اساسی در این حوزه از ورزش کشور، نبود مدیریت و سیاست واحد است که این امر می‌تواند به بروز بحران برنامه‌ریزی نیز دامن بزند و همچنین منجر شده است که توجه و تمرکز مسئولان ورزش کشور و حتی مردم و رسانه‌ها به توسعه ورزش قهرمانی و مدال‌آوری معطوف شود. در این راستا نتایج تحقیق فراهانی و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند که ۹ عامل بحران‌زا در حیطه ورزش همگانی ایران وجود دارد که بر اساس اولویت شامل «ضعف برنامه‌ریزی، نگرش نامناسب جامعه، ضعف نیروی انسانی، ضعف هماهنگی، مشکلات زیرساختی، مسائل مالی، مشکلات ساختاری و قانونی، ضعف نظام ارتباطی و عملکرد ضعیف رسانه‌ها» می‌شود. در پیشران‌ها و آینده‌سازهای ارائه‌شده، توجه رسانه‌ها به امر ورزش همگانی در توسعه ورزش همگانی مهم شناخته شد. این یافته با نتایج پژوهش‌های جوادی‌پور و همکاران، (۲۰۱۹)، فراهانی و همکاران، (۲۰۱۸)، همخوانی دارد. با وجود تلاش‌ها و کوشش‌های متولیان و متصدیان ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی هنوز شاهد شیوع بی‌حرکی در تعدادی از کارکنان هستیم؛ بنابراین، متصدیان ورزش همگانی باید به تلاش‌های خود در زمینه برنامه‌ریزی‌های دقیق و ارائه اهداف و راهبردهای مشخص و قابل اجرا برای توسعه ورزش همگانی ادامه دهند و بر حسن اجرای آن‌ها نظارت به عمل آید، چراکه ضعف در برنامه‌ریزی و ضعف در فرایند برنامه‌ریزی، موجب جزیره‌ای عمل کردن مدیران ورزشی متولی ورزش همگانی می‌شود.

یکی از مهم‌ترین نتایج این پژوهش، مشخص شدن عوامل کلیدی تأثیرگذار جهت توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی در آینده می‌باشد. مطالعات قبلی این حوزه و حتی اسناد توسعه ورزش عمدتاً بر اساس شاخص‌های عمومی و کلان توسعه ورزش گزارش شده بودند. به‌طور کلی، عوامل اثرگذار شناسایی شده در توسعه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی را بر اساس مبانی علمی می‌توان در چهار عامل اصلی

منابع (مالی، انسانی، امکانات و فناوری)، مدیریتی (حقوقی، اجرایی و رسانه‌ای)، رفتاری (فردی، بین‌فردی، تعاملی)، محیطی (سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی) دسته‌بندی کرد. در جمع‌بندی کلی از نتایج پژوهش می‌توان گفت: فراهم کردن اماکن ورزشی سرپوشیده و روباز در سطح اماکن انتظامی در استان‌ها و پلیس‌های تخصصی، یکی از راه‌های توسعه ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی می‌باشد. نقش رسانه‌ها (معاونت‌های اجتماعی در فرماندهی کل انتظامی استان‌ها) به‌عنوان وسیله اطلاع‌رسانی در توسعه ورزش همگانی مهم است؛ زیرا تقریباً تمام آگاهی‌های لازم درباره ورزش و رشته‌های مختلف ورزشی از طریق این رسانه قابل انتقال است. در واقع، آشنا کردن کارکنان فرماندهی کل انتظامی با ابعاد و آثار گوناگون ورزش، از مهم‌ترین راه‌های گسترش ورزش همگانی است. چنانچه در کنار خبرهای ورزشی، مباحث دیگر ورزش و آثار اجتماعی و فردی آن نیز به بحث گذاشته شود، بی‌شک تأثیری بسیار در گرایش کارکنان فرماندهی کل انتظامی به ورزش خواهد داشت. از طرف دیگر، مجموعه فرماندهی کل انتظامی استان (مدیران ورزشی) به لحاظ شرایط طبیعی و اقلیمی ویژه خود، امکان برگزاری رشته‌های خاصی (مثل پیاده‌روی، کوهنوردی و غیره) را دارند؛ از این رو توجه فرماندهان و مدیران جهت تأمین امکانات بیشتر این رشته‌ها، می‌تواند موجب توسعه ورزش همگانی شود.

پرورش نیروهایی متخصص و توانمند و با انتصاب افراد باصلاحیت علمی و عملی در پست‌های مختلف ورزش همگانی (مدیران تربیت‌بدنی استان‌ها) وضعیت ورزش را در سطح سازمان فرماندهی کل انتظامی را بهبود بخشید. می‌توان با برنامه‌ریزی‌های صحیح نیروهای داوطلب و علاقه‌مند در سطح فرماندهی کل انتظامی استان‌ها و پلیس‌های تخصص‌شناسایی شوند و با سازمان‌دهی صحیح در جهت بهبود و رفع ضعف نیروی انسانی موجود گامی مؤثر برداشت. توجه ناکافی به برنامه‌ریزی دقیق به‌منظور توسعه ورزش همگانی و بروز کم‌حرکی هزینه‌های هنگفتی را بر سازمان انتظامی و به طبع آن و خانواده‌ها به‌عنوان ذی‌نفعان سازمان تحمیل خواهد کرد، چراکه هزینه‌های درمان بسیار سنگین‌تر از هزینه‌های پیشگیری است؛ بنابراین، در اولین گام برای پیشگیری از

بحران لازم است مسئولان و متولیان ورزش همگانی در فرماندهی کل انتظامی کشور اهداف مشخص و راهبردهایی قابل اجرا برای توسعه ورزش همگانی ارائه کنند و با ارسال آن به همه سطوح سازمان با هدایت و نظارت و کنترل شاهد ارتقای ورزش همگانی باشیم. با توجه به گستردگی جامعه هدف، نیاز است که از همه ظرفیت‌های دستگاه‌ها برای توسعه ورزش همگانی استفاده کرد.

به عنوان نتیجه گیری کلی می توان گفت مشارکت در ورزش همگانی برای افراد جامعه و به تبع آن کارکنان فرماندهی کل انتظامی، آزادانه و بدون اجبار است و می توان با ایجاد شور، نشاط و انگیزه در کارکنان فرماندهی کل انتظامی، موجب حضور بیشتر آن‌ها را فراهم آورد؛ باین حال با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادهایی به مسئولان ورزش فرماندهی کل انتظامی ارائه می شود:

- * سیاست گذاران و مدیران فرماندهی کل انتظامی با ارائه طرح‌های تشویقی، قانون‌های حمایتی را برای توسعه ورزش همگانی وضع کنند؛
- * فرماندهان، مدیران و رؤسا ورزش همگانی را جزو اولویت‌ها قرار دهند؛
- * متولیان ورزش فرماندهی کل انتظامی نسبت به تدوین برنامه عملیاتی سالیانه براساس پیشران‌های استخراج شده از پژوهش اقدام نمایند؛
- * فرماندهان، مدیران و رؤسا نسبت به اختصاص بودجه و اعتبار مالی در ورزش فرماندهی کل انتظامی اقدام نمایند؛
- * فرماندهان، مدیران و رؤسا ورود به فناوری روز و استفاده از تجهیزات و امکانات ورزشی را در اولویت قرار دهند؛
- * فرماندهان، مدیران و رؤسا نسبت به گسترش فضاهای سرپوشیده و روباز ورزشی فرماندهی کل انتظامی اقدام کنند؛
- * فرماندهان، مدیران و رؤسا با برگزاری جشنواره و همایش‌های متعدد علمی و بینارها در حوزه ورزش همگانی فرماندهی کل انتظامی، دسترسی به مطالب علمی و به روز داشته باشند؛

* همکاری با فدراسیون همگانی و شهرداری‌ها را جهت استفاده نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در اولویت قرار دهند؛

* فرماندهان، مدیران و رؤسا در برنامه‌های ورزشی حضوری فعال داشته باشند؛

* متولیان ورزش فرماندهی کل انتظامی نسبت به آموزش و بازآموزی مربیان ورزشی فرماندهی کل انتظامی در طول سال اقدام کنند؛

* فرماندهان، مدیران و رؤسا و متولیان ورزش فرماندهی کل انتظامی نسبت به افزایش تعامل و همکاری با رسانه‌ها به منظور ترویج ورزش و نهادینه کردن در بین کارکنان فرماندهی کل انتظامی اقدام نمایند؛

* رسانه‌های جمعی به خصوص صداوسیما جمهوری اسلامی ایران با ترویج فرهنگ ورزش همگانی، آن را در بین کارکنان نظامی نهادینه کنند.

سپاسگزاری

پژوهشگران این پژوهش از فرماندهان، مدیران، پیشکسوتان، کارشناسان و مربیان ورزشی فرماندهی کل انتظامی و همه کسانی که در انجام این پژوهش همکاری کردند، تقدیر و تشکر می‌نمایند.

منابع

تاج‌بخش، محمدعلی؛ و تواضع، رقیه. (۱۳۹۰). نقش آمادگی جسمانی در حفظ و ارتقاء توان رزمی نیروهای مسلح. اولین همایش سراسری دوسالانه طب پیشگیری و بهداشت دریایی.

<https://civilica.com/doc/764972>

جعفری، الهام؛ شریفی‌فر، فریده؛ و علم، شهرام. (۱۳۹۸). نقش آفرینی زنان در مدیریت ورزش کشور با رویکرد آینده‌پژوهی. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۱(۵۸)، ۳۸-۵۲.

doi: 10.22089/smrj.2019.7705.2658

جوادی‌پور، محمد؛ و سمیع‌نیا، مونا. (۱۳۹۲). ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم‌انداز، استراتژی و برنامه‌های آینده. فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۱(۴)، ۲۱-۳۰.

20.1001.1.23455551.1392.1.4.2.9

راسخ، سید علی؛ طالبی، محمدعلی؛ و خضری، زهرا. (۱۳۹۷). نقش اجرای فعالیت‌های صبحگاهی بر سلامت روان در کارکنان و دانشجویان فراجا مطالعه موردی: مرکز آموزش شهید دستغیب فراجا، جهرم). مجله طب نظامی، ۲۰(۶)، ۶۶۶-۶۷۳.

<https://www.sid.ir/paper/61822/fa>

رحمانی، عبدالله؛ وزیری نژاد، رضا؛ احمدی نیا حسن؛ و رضائیان محسن. (۱۳۹۹). مبانی روش شناختی و کاربردهای روش دلفی: یک مرور روایی. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۹(۵)، ۵۳۸-۵۱۵.

<http://journal.rums.ac.ir/article-1-5107-fa.html>

شعبانی، عباس؛ غفوری، فرزاد؛ و هنری، حبیب. (۱۳۹۰). بررسی چالش‌های ورزش همگانی در ایران. مجله مدیریت ورزش پژوهش در علوم ورزشی، ۸(۱۰)، ۱۳-۲۶.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1190408>

شهبازی، مهدی؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ و صفاری، مرجان. (۱۳۹۲). ورزش همگانی (ضرورت، موانع و راهکارها). فصلنامه مجلس و راهبرد، ۲۰(۷۶)، ۶۹-۹۷.

https://nashr.majles.ir/article_9.html

شهوولی کوه شوری، جواد؛ عسکری، احمدرضا؛ نظری، رسول؛ و نقش، امیررضا. (۱۴۰۰). نقش سناریوهای توسعه ورزش دانش آموزی ایران. پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۱(۲۱)، ۱۸۴-۲۱۱. <http://jrsm.khu.ac.ir/article-1-2976-fa.html>

شیروانی، حسین؛ بهادری، محمدکریم؛ حسین؛ رنجبر، محسن؛ و درویشی، ابوالفضل. (۱۳۹۹). شناسایی و رتبه‌بندی عوامل توسعه ورزش کارکنان رسته بهداشت و درمان نیروهای مسلح. مجله طب نظامی، ۲۲(۴)، ۳۹-۵۱. <https://sid.ir/paper/961508/fa>

صابری، علی؛ باقری، قدرت‌الله؛ خبیری، محمد؛ یزدانی، حمیدرضا؛ علیدوست قهفرخی، ابراهیم. (۱۳۹۷). فهم فرایند شکل‌گیری بازاریابی اجتماعی برای توسعه ورزش همگانی. پژوهش در ورزش تربیتی، ۶(۱۵)، ۲۹۳-۳۱۶. doi: 10.22089/res.2018.1374

صالحی، طلعت؛ زارعی، علی؛ و اشرف گنجویی، فریده. (۱۴۰۰). آینده پژوهی ورزش دانش آموزی با رویکرد تحلیل ساختاری. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۱۳(۴۷)، ۱-۲۰. doi: 10.22084/smms.2021.23170.2744

عبدالصالحی، بصیر؛ نوبخت رضانی، زهرا؛ و محمدیان، فریبا. (۱۴۰۰). آینده پژوهی مشارکت در ورزش همگانی با رویکرد تحلیل ساختاری. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۰(۲۵)، ۱۶-۲۹.
doi: 10.22124/jsmd.2021.5050

غفوری، فرزاد؛ هنری، حبیب؛ و قادری، جعفرعلی. (۱۳۹۷). شناسایی عوامل تأثیرگذار در توسعه ورزش ناجا. فصلنامه مدیریت منابع در نیروی انتظامی، ۶(۴)، ۱۶۲-۱۷۳.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1520567>

فراهانی، ابوالفضل؛ کشاورز، لقمان؛ و مروی اصفهانی، ناهید. (۱۳۹۷). تحلیل عوامل بحران‌زا در ورزش همگانی ایران. نشریه رویکرد نوین در مدیریت ورزشی، ۶(۲۱)، ۵۱-۶۷.

<https://www.sid.ir/paper/266788/fa>

کشکر، سارا. (۱۳۹۴). تعیین شاخص‌ها و نحوه سنجش اثربخشی برنامه‌های تفریحات ورزشی (ورزش همگانی) شهروندان. پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (علوم حرکتی و ورزش)، ۱۱(۲۲)، ۱۱۳-۱۳۲.
<https://www.sid.ir/paper/480987/fa>

محمدیاری، سجاده؛ و قارداشی، علیرضا (۱۳۹۴). جایگاه ورزش همگانی در سبک زندگی کارکنان نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران. سومین کنگره بین‌المللی علوم زمین و توسعه شهری و اولین کنفرانس هنر، معماری و مدیریت شهری.

<https://civilica.com/doc/688572>

مرجان، صفاری، قره، محمدعلی. (۱۳۹۵). شناسایی و رتبه‌بندی عوامل محیطی مؤثر بر همگانی‌شدن ورزش‌های تفریحی ایران. نشریه مدیریت ورزشی، ۸(۱)، ۵۱-۶۸.

https://jsm.ut.ac.ir/article_58230.html

معاونت تربیت و آموزش فرماندهی انتظامی. (۱۳۹۷). بولتن وضعیت تناسب جسمانی کارکنان فرماندهی انتظامی. انتشارات داخلی فرماندهی انتظامی.

ممتازبخش، مریم؛ و فکور، یوسف. (۱۳۸۶). بررسی راهکارها و ارتقاء توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه دانش انتظامی، ۹(۲)، ۵۳-۶۲.

<https://www.sid.ir/paper/100519/fa>

نیازی‌پور، علی. (۱۳۹۸). تدوین برنامه راهبردی توسعه ورزش همگانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. رساله دکترای تخصصی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده تربیت بدنی، رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی، گرایش مدیریت ورزشی.

<https://www.sid.ir/paper/524901/fa>

- Ajadi M, Olaoye A, Alabidun M. (2017). Factors Militating Sports Development among Nigerian Army Force in Sobi Barrack Ilorin, Kwara State. *KIU Journal of Social Sciences*. 3(2): 343-350. <http://ijhumas.com/ojs/index.php/kiujoss/article/view/32>
- Bullough, S., Davies, L. E., & Barrett, D. (2015). The impact of a community free swimming programme for young people (under 19) in England. *Sport Management Review*, 18(1), 32-44. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1016/j.smr.2014.09.001>
<https://shura.shu.ac.uk/information.html>
- Eime, R. M., Sawyer, N., Harvey, J. T., Casey, M. M., Westerbeek, H., & Payne, W. R. (2015). Integrating public health and sport management: sport participation trends 2001–2010. *Sport management review*, 18(2), 207-217. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1016/j.smr.2014.05.004>
- Gerber, M., Kellmann, M., Hartmann, T., & Pühse, U. (2010). Do exercise and fitness buffer against stress among Swiss police and emergency response service officers? *Psychology of Sport and Exercise*, 11(4): 286-294. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1469029210000117>
- Johnson, R. R. (2012). Police officer job satisfaction: A multidimensional analysis. *Police Quarterly*, 15(2), 157-176. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1098611112442809>
- Lashua, B. D. (2018). The time machine: Leisure science (Fiction) and futurology. *Pars Zia*. 121-130. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781351046558-11/time-machine-leisure-science-fiction-futurology-brett-lashua>
- Marquis, W. A., & Baker, B. L. (2015). Sports participation of children with or without developmental delay: Prediction from child and family factors. *Research in developmental disabilities*, 37, 45-54. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0891422214004429>
- Reiner, M., Niermann, C., Jekauc, D., & Woll, A. (2013). Long-term health benefits of physical activity—a systematic review of longitudinal studies. *BMC public health*, 13(1), 813. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780128144077000146>
- Tengpongsthorn, W. (2017). Factors affecting the effectiveness of police performance in Metropolitan Police Bureau. *Journal of Social Sciences*, 38(1), 39-44. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2452315116301370>
- Vasiliki, K., & Ioannis, B. (2017). Bondability of Black locust (*Robinia pseudoacacia*) and Beech wood (*Fagus sylvatica*) with polyvinyl acetate and polyurethane adhesives. *Maderas. Ciencia y tecnología*, 19 (1), 87-94.

https://www.scielo.cl/scielo.php?pid=S0718221X2017005000008&script=sci_arttext&tlng=en

Wang DB, Lu WJ. (2017). The Construction and Application of Functional Indexes of Colleges and Universities in the Development of Sports Industry Analysis Based on Fuzzy Comprehensive Evaluation Method. Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education. 13(8):6027-6036.

https://www.scielo.cl/scielo.php?pid=S0718-221X2017005000008&script=sci_arttext&tlng=en

